

**Wat is
typisch
Houten?**

Tussenstand Houtens DNA

*Resultaten beleids- en literatuurinventarisatie, expertsessie en inwonersparticipatie
Januari 2023*

Voorwoord

Voor u ligt het document ‘Tussenstand Houtens DNA’: een bundeling van drie rapporten die zijn opgesteld in het kader van het onderzoek naar het Houtens DNA. Deze drie rapporten geven nog geen antwoord op de vraag, wat is het Houtens DNA? Wat hier voor u ligt is enkel de inhoudelijke en procesmatige tussenstap waarin we laten zien waar we op dit moment staan. Een verdere uitwerking van het Houtens DNA volgt later. Daarover neemt eerst het college en daarna de gemeenteraad een besluit.

Hoe deze rapportages tot stand gekomen zijn? Gegevens over wat we al weten hebben we opgehaald uit literatuur en onderzoeken, visies en (beleids)documenten die er al zijn. In totaal zijn zo’n 18 documenten geraadpleegd. De mening van de inwoners hebben we gevraagd door het houden van straatinterviews en een online vragenlijst via Houtenpraatmee in de periode van 12 t/m 31 december 2022. Daaraan deden maar liefst 2.447 inwoners mee. Tijdens een ‘expertsessie Houtens DNA’ op 21 december werden aan 14 experts grotendeels dezelfde vragen voorgelegd als aan de inwoners. Zij deelden hun kennis en ervaring op zowel ruimtelijk als sociaal gebied. De resultaten staan beschreven in de onderstaande delen van dit document;

DNA kenmerken uit literatuur- en beleidsinventarisatie

Geschreven door: Gemeente Houten, Projectgroep Houtens DNA
Januari 2023

Concluderende notitie expertsessie Houtens DNA + beeldverslag van de sessie

Geschreven door: Royal HaskoningDHV; Job van den Berg, Joost Schouten
Januari 2023

Verslag Communicatie en participatie richting inwoners

Geschreven door: Gemeente Houten, Projectgroep Houtens DNA
Januari 2023

Rapportage inwonersparticipatie

Geschreven door LSR - landelijk steunpunt medezeggenschap; Drs. Carolien Paters Drs. Anita Mandersloot
Januari 2023

DNA kenmerken uit literatuur- en beleidsinventarisatie

Geschreven door: Gemeente Houten, Projectgroep Houtens DNA

Januari 2023

DNA kenmerken uit literatuur- en beleidsinventarisatie

Geschreven door: Projectgroep Houtens DNA

Datum: januari 2023

Bij het onder de loep nemen van het Houtens DNA kozen we een aanpak die bestaat uit drie lijnen: a] inwoners raadplegen b] raadplegen van experts en c] gebruiken wat we al weten. Daartoe gebruiken we de gegevens uit eerdere publicaties over Houten, onderzoeken en enquêtes die onder inwoners zijn gehouden en de visies en (beleids)documenten die er al zijn. Uit dit alles filteren we de elementen die het DNA betreffen zodat die meer zichtbaar worden.

De literatuur- en beleidsinventarisatie is gedaan door een interne projectgroep Houtens DNA. Dat is een kleine wendbare groep waarvan de leden aan het stuur zitten voor zowel proces als inhoud. De projectgroep bestaat uit een projectleider, een projectondersteuner, en adviseurs op het gebied van: sociaal domein, ruimtelijke ontwikkeling, economische zaken, wonen en communicatie en participatie. De projectgroep wordt bijgestaan door een brede groep interne adviseurs die vanuit hun expertises (ruimtelijk en sociaal) meedenken.

De projectgroep heeft een groot aantal interne en externe documenten geanalyseerd. Dat deed ze door te bekijken welke kenmerken in de meeste stukken zijn aangehaald als een typisch kenmerk van Houten. Daarnaast werd ook gekeken naar hoe vaak een kenmerk in een stuk voorkomt.

Na deze eerste inventarisatie heeft de projectgroep de gevonden kenmerken intern getoetst bij de hierboven genoemde interne adviseurs. De vraag die centraal stond bij het doornemen van de kenmerken was of ze gezien worden als 'typisch Houten'. Op basis van deze gesprekken zijn sommige omschrijvingen van het kenmerk iets aangevuld of bijgesteld.

De analyse van de beleidsinventarisatie heeft geresulteerd in de volgende kenmerken van Houten:

Sterk groen

Houten kenmerkt zich door doorlopende- en verbindende groenstructuren. Er is veel groen in de directe woon- en leefomgeving van Houtenaren en er is een weids buitengebied. De groene openbare ruimte nodigt uit tot ontmoeting. Inwoners recreëren op verschillende manieren in de groene buitenruimte (denk aan het Eiland van Schalkwijk, Oud Wulven en de Rietplas), zoals wandelen, fietsen, sporten en spelen.

Dorps met een stedelijk karakter

De term 'dorps' wordt vaak in combinatie genoemd met de volgende kenmerken: rust, veiligheid, betrokkenheid, verbondenheid, actieve vrijwilligers en kindvriendelijk. Deze kenmerken maken Houten aantrekkelijk voor gezinnen en senioren. Houten heeft tegelijk een stedelijk karakter doordat er een grote diversiteit aan stedelijke voorzieningen is op het gebied van sport, zorg maar ook ontspanning, zoals een bioscoop en een theater. Deze voorzieningen maken Houten aantrekkelijk als woonplaats, voor jongeren, volwassenen en senioren.

Fijnmazige fietsstructuur en goede bereikbaarheid

Typisch Houten is de fietsstructuur die door heel Houten is aangelegd als basis voor de ruimtelijke ontwikkeling. De onderlinge woonwijken en de diverse kernen zijn per fiets goed bereikbaar. Door de

centrale ligging in het land (en nabij snelwegen) is Houten ook per auto goed bereikbaar. Daarnaast heeft Houten twee treinstations. Dit is niet alleen voor inwoners maar ook voor ondernemers een aantrekkelijk kenmerk van hun woon- en/of werkplaats.

Krachtige samenleving

Houten kenmerkt zich door een krachtige samenleving van inwoners, ondernemers en organisaties die actief (veel vrijwilligers), verbonden en betrokken zijn. Bovendien zijn veel inwoners relatief hoogopgeleid en welvarend. Dit betekent niet dat Houten geen armoede kent, maar in vergelijking met de regio is dit minder aanwezig in Houten.

Houten als proeftuin

Houtense inwoners, ondernemers en organisaties zijn veelal als innovatief te bestempelen. Een duurzame, innovatieve en kleinschalige samenleving met oog voor elkaar, veel ruimte voor experiment en initiatief bij inwoners en ondernemers. Het innovatieve karakter van de vele initiatieven in Houten is vooral zichtbaar op het gebied van woonconcepten, duurzaamheid en ondernemerschap.

Documentatie gebruikt voor de literatuur- en beleidsinventarisatie:

- DIMENSUS & COMPANEN (2020) Onderzoeksresultaten werkgroep trends en ontwikkelingen en wonen en wonen & Zorg – Ruimtelijke Koers. [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2022) Monitor Sociale Kracht. [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2021) Monitor Sociale Kracht. [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2021) Woonvisie 2021-2030. [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2020) Ontwerp Ruimtelijke Koers Houten 2040 [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2020) Bijlage 3 participatie en communicatie Ruimtelijke Koers [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2018) Identiteit en imago van gemeente Houten bij ondernemers. [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2017) Identiteit en imago van gemeente Houten [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2015) Toekomstvisie Houten 2024 'Proeftuin Houten: Houten geeft je de ruimte'. [link](#)
- GEMEENTE HOUTEN (2014). Toekomstagenda Houten 2025, Op weg naar een nieuwe Toekomstvisie. [link](#)
- HAGMEIER, H., P. REIJN (2022) Wonen en Zorg 2020 – 2024 in de gemeente Houten. [link](#)
- HOOGEWOUD, J., M VAN NOORDENNE (2020) Manifest Houtense Koers [link](#)
- KLOUWEN, B, V. GIJSBERS (2019) Woonbehoefteonderzoek ruimtelijke koers. [link](#)
- NOORD, I. VAN, L. MARÉE, W. VAN ENGELAND (2021) Ruimtelijke Koers achtergronden bij referendum. [link](#)
- PRONEXUS (2022) Bevolkingsprognose 2021-2042. [link](#)
- TOTTA RESEARCH N.V. (2020) Jongerenpeiling. [link](#)
- CAHIER HOUDEN VAN HOUTEN (2013) Identiteit en toekomstbestendigheid van een New Town
- Werkdocument Omgevingsvisie Houten (2022) - Nog niet gepubliceerd
- Derks, R. (2013) Het groen omarmd
- Cusveller, S., J. Hinterleitner, F. De Josselin de Jong, I. Nio, M. Steenhuis (2007) Modelstad Houten

Concluderende notitie expertsessie Houtens DNA + beeldverslag van de sessie

Geschreven door: Royal HaskoningDHV; Job van den Berg, Joost Schouten
21 december 2022

Concluderende notitie expertsessie Houtens DNA

21 december 2022

Door: Job van den Berg, Joost Schouten

DNA-kenmerken Houten

Oorspronkelijk stedenbouwkundig ontwerp Houten

Het ruimtelijk DNA van gemeente Houten wordt zichtbaar wanneer er vanuit historisch perspectief naar de toekomst wordt gekeken. In de ontwerpfase is begonnen met *zachte* kenmerken. In de eerste plaats aandacht voor fiets, groen, spel en school. Een vorm van omgekeerd denken waarin het bestaande groen is omarmd. Bewegen en verplaatsen door deze groenstructuur gebeurt karakteristiek vooral met de fiets. De fietser is een vorst in Houten door de verknoping van fietsroutes, scholen, groen en spel. Daarna kwamen de *harde* kenmerken in het ontwerp: huizen, winkels, trein, auto. De rondweg van gemeente Houten is een eigenwijs element in het landschap. De auto heeft hiermee zijn weg gevonden, vanaf de buitenkant naar binnen: het voorbeeld van *auto anders*.

Het ontwikkelen van Houten heeft geleid tot een sterk raamwerk van de openbare ruimte, met ruimte voor het oorspronkelijke dorp en met de mogelijkheid tot verandering (in de tijd) op strategische plekken (functies van plekken en gebouwen kunnen veranderen naar de Houtense behoefte). Hiermee ontwikkelt Houten in samenhang met haar omgeving en haar inwoners. Dit maakt Houten toekomstbestendig.

Gemeente Houten bewaakt het DNA door de regie op de ruimtelijke ordening te houden. Zij treedt op als beschermer van het Houtens verhaal en heeft diepgewortelde kennis en inzicht van de bestaansgeschiedenis.

DNA Houten – nu en in de toekomst

De zorgvuldige vormgeving van Houten heeft een bepalende invloed op hoe Houten er tegenwoordig uitziet. De kenmerken (van inversiestedenbouw, het kennis hebben én gebruikmaken van de bestaande structuur) die Rob Derks ter inleiding memoreerde worden herkend door de experts, het Houtens DNA is duurzaam. Het bestaat uit 6 kenmerken die met elkaar verweven zijn.

Het groen omarmen: Houten is een organisch, levend geheel waarin de fietspaden en groenstructuur vandaag de dag nog steeds de dragers zijn. Dankzij de groene verstedelijking met kleine buurten en het langzame verkeer is er in de openbare ruimte plek voor ontmoeting.

Rol en cultuur van fietsen: Houten heeft een spinnenweb van verbinding tussen de onderlinge buurten en het centrum. STOMP¹ zit in het DNA van Houten, het is een fietsstad en verblijfplaats voor iedereen. Fietsen met voorrang in het groen is een robuuste basisstructuur naar de toekomst toe. Houten is van buiten met OV en auto optimaal bereikbaar.

Menselijke maat: voor zowel Houtenaren als bezoekers is het duidelijk dat Houten is gemaakt voor mensen om in te leven en te bewegen. Houten is ontworpen vanuit de menselijke maat dankzij de vrijheid die het ontwerpteam kreeg en de gezamenlijke verantwoordelijkheid die het team droeg. Het

¹ Prioritering mobiliteit in ruimtelijke ordening: stappen, trappen, openbaar vervoer, MaaS (vorm van deelmobiliteit), privéauto

omarmen van het groen heeft geleid tot een hoge sociale cohesie, een open en kindvriendelijke omgeving en dit alles is zichtbaar in het rijke verenigingsleven. Ook in de toekomst is er aandacht nodig voor (vernieuwingen in) het ontmoeten in de openbare ruimte

Wonen in overzichtelijke buurten: Naast de eerdergenoemde dragers zijn de hoge kwaliteit sociale huurwoningen en nieuwe woonzorgconcepten voorbeelden van de menselijke maat. Houten geeft hierbij voorrang aan wat “weerloos en kwetsbaar” is (uitingen van wat kan ontstaan door te ontwerpen vanuit *zachte* kenmerken: de inwoner centraal, langzaam verkeer voorop, gezondheidszorg gemengd in de wijk). Bewoners hebben contact met elkaar omdat de woonomgeving dit de leidende ruimtelijke en sociale principes zijn en niet ontworpen is onder leiding van projectontwikkelaars. Regie vanuit de gemeenschap is noodzakelijk voor lange termijn sturing op continuïteit en kwaliteit. Dat borgt dat kleinere ontwikkelingen deel kunnen worden van het geheel in plaats van individuele, anonieme clusters. Met oog op de toekomst is het belangrijk om woon-ontwikkelingen met betrekking tot vergrijzing, maar ook voor jongeren te faciliteren.

Regie gemeente: de geschapen structuur past goed bij toekomstige opgaven, maar moet op nieuwe manieren naar de toekomst worden vertaald. Om te moderniseren en tegelijkertijd vast te houden aan de bovengenoemde elementen van blijvende waarde is bestuurlijk lef én tijd voor reflectie nodig. Lef om vast te houden aan het Houtens DNA, reflectie om het zorgvuldig nieuwe invullingen te geven. Neem als gemeente opnieuw de regie voor de volgende fase in Houtens ruimtelijke ontwikkeling. Betrek de doelgroepen (met name ouderen én jongeren) daar actief bij, maak gebruik van hun ideeën en initiatieven.

Omgekeerd en met meerdere disciplines samen ontwerpen: in de ontwerpfase was er ook sprake van discussie tussen de ontwerpende disciplines (landschap, sociaal, verkeer, civiele techniek, stedenbouw). Hoe kunnen de groenstructuur, de mens en zachte factoren centraal staan? Juist deze discussie leidde tot succes, er werd zorgvuldig nagedacht over ontwikkeling. Houten werd toen al beschouwd als levend geheel.

De experts dringen er bij de gemeente op aan de verantwoordelijkheid te (blijven) nemen om het DNA van Houten te bewaken en op de nieuwe opgaven toepasbaar te maken. Daarvoor is bestuurlijke regie nodig in: ontwikkeling en uitbreiding van Houten in huisvesting, werkgelegenheid, het ondernemersklimaat, vergrijzing en ruimtelijke continuïteit. Zo wordt er gewerkt aan het behouden en het creëren van plekken (in plaats van straten). Deze regie kan om te beginnen vorm krijgen in een duidelijk programma voor de toekomstige ontwikkeling van Houten, bij voorkeur in overleg met de buurgemeenten.

Houtens DNA en toekomstige opgaven

Aan de gesprekstafels zijn de kenmerken van het Houtens DNA door de experts geaccentueerd en vertaald naar suggesties voor de gemeente om regie te nemen.

Huisvesting

De woonbehoefte in gemeente Houten vraagt om regie. Het behoeftegericht creëren van doorstroming in de woningmarkt is hier een voorbeeld van. Met aandacht voor de vergrijzing is het van belang dat een wooncarrière door de gemeente wordt gefaciliteerd.

Dit kan gebeuren middels

- het wegnemen van obstakels om woningen te splitsen,
- levensloopbestendige Houtense normwoningen te creëren,
- intergenerationeel wonen aan te bieden,
- bestemmingsplannen flexibel in te richten
- het faciliteren dat ruimte voor 'knarrenhoven' en andere (collectieve) woonvormen beschikbaar komt. Dit sluit aan bij de menselijke maat en bevordert de sociale cohesie. Voor Houtenaren wordt het (al dan niet letterlijk) bouwen aan gemeenschap zo nog belangrijker dan het nu al is.

Het scheppen van kaders waarin initiatieven van onderop en experimenten de ruimte krijgen is een ander voorbeeld van regiename. Houtenaren hebben de ambitie om zelf aan de slag te gaan met bijzondere woonvormen. Invloed van bewoners op hun volgende woning is de beste garantie voor geslaagde doorstroming.

- Dit kan middels een loket voor initiatieven waar deze Houtenaren elkaar kunnen ontmoeten.
- Of door het opnemen van een “percentageregeling in het bestemmingsplan”
- De gemeente kan zelf ook experimenteren met een huisvestingsregisseur, het verkavelingsbeleid en andere vormen van *wonen zonder bouwen*.

Houtens DNA gaat met z'n tijd mee

Om de kwaliteit van Houten vast te houden is er gemeentelijke regie op ontwikkelingen nodig. Voorzieningen zoals winkels, kinderdagverblijven, sportkantines en parken zijn plekken van ontmoeting.

- Door de functies van deze voorzieningen te combineren ontstaan er nieuwe formules voor buurtcentra.
- Daarnaast kan er met meer mensen (toenemend aantal inwoners) een impuls gegeven worden aan bovenwijkse voorzieningen.
- Met oog op de toekomst is er aandacht nodig voor werken in Houten. Het vestigingsklimaat heeft aandacht nodig, wanneer werkenden in Houten geen plek meer hebben zullen er andere verkeersstromen nodig zijn.

Het actief betrekken van de bevolking met specifieke aandacht voor jongeren en ouderen is een vorm van regiename. Samen met hen kan de gemeente een programma ontwikkelen – om te ontdekken wat eraan wonen, voorzieningen en werkplekken nodig is. Hierbij kan de verbinding worden gezocht met buurgemeenten.

Met allerlei ruimtelijke opgaven (naast huisvesting: energieopgave, klimaatopgave, mobiliteitstransitie) die aandacht vragen is het ontwikkelen van samenwerking en een programma is noodzakelijke investering voor de toekomst van Houten. Gemeentelijk vormgeven van dit programma is kostbaar, het behoud van de kwaliteit van Houten is echter nog meer waardevol.

Houtens DNA

Expertsessie 21 december 2022

Programma en Beeldverslag

Houtens DNA – de aanpak

- a) inwoners raadplegen door middel van een enquête. De enquête wordt afgenomen in straatinterviews én digitaal o.a. via het platform www.houtenpraatmee.nl en het burgerpanel. Zo kan iedereen meedoen.
- b) gebruiken wat we al weten, en ..
- c) raadplegen van experts. Zij zijn vanuit bijvoorbeeld hun professie en/of interesse goed op de hoogte van de ruimtelijke en sociale kenmerken van Houten.

Deelnemers expertsessie

	Persoon	Expertise
1	Robert Derks	Stedenbouwkundige
2	André de Wilde	Adviseur stedenbouw, landschap en ruimtelijke ordening
3	Nicole Korsten	Adviseur mobiliteit & ruimte
4	Jan Kalff	Landschapsarchitect
5	Han Lörzing	Landschapsarchitect
6	Christian Hermsen	Voorzitter Ondernemersvereniging IKH
7	Margrieta Haan	Adviseur Wonen Zorg Welzijn, platform 31
8	Toon van der Horst	Verkeersarchitect
9	Jan Krijger	Team lid Utrechts FietsOverleg
10	Karelle Villerius	Programmamanager Sociaal Domein gemeente Houten
11	André Botermans	Stedenbouwkundige; Internationaal fietsambassadeur
12	Maurice van Noordenne	Adviseur woonbeleid/planoloog; Manifest Houtense Koers
13	Arjen de Boer	Penningmeester Fietzersbond Houten
14	Gerben Kamphorst	Adviseur gebiedsontwikkeling en bouwprojecten

Wegens verhindering tijdens de expertsessie zijn Erik Dannenberg (Divosa) en Arnoud Knopper (VanHouten&co) nog apart geïnterviewd. Hun bijdrage is bij de overkoepelende notitie betrokken.

Programma

19:30 uur	<i>Opening door Rosa Molenaar (Wethouder gemeente Houten)</i>
19:35 uur	<i>Toelichting werkwijze door Job van den Berg (werksessie begeleider)</i>
19:40 uur	<i>Introductie ruimtelijk DNA Houten door Robert Derks</i>
20:00 uur	<i>Ronde 1 – uitwisselen en waarderen - elke deelnemer geeft bijdrage inventarisatie belangrijke kenmerken en aandachtspunten</i>
20:50 uur	<i>Pauze</i>
21:00 uur	<i>Ronde 2 – richten, verbinden en verdiepen</i> <i>In twee groepen worden de geïnventariseerde kenmerken en aandachtspunten geordend tot een gezamenlijke selectie t.b.v. Houtens DNA</i>
21:45 uur	<i>Delen van bevindingen</i> <i>Korte toelichting bij vervolg</i>
22:00 uur	<i>Afsluiting</i>

Vragen ter voorbereiding

- 1. Wat is voor u kenmerkend als u denkt aan de gemeente Houten (Houten, Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal samen)? Welke kwaliteiten en waarden komen er het eerst in u op?*
- 2. Wat is wat u betreft belangrijk om te behouden?*
- 3. Wat verdient aandacht in de verdere ontwikkeling van Houten?*
- 4. Hoe kunnen de kwaliteiten van Houten in de verdere ontwikkeling worden versterkt of aangevuld?*

Introductie: ontstaan Houtens DNA door Rob Derks

ONTWERPEN AAN HOUTEN en het ontstaan van het Houtens DNA

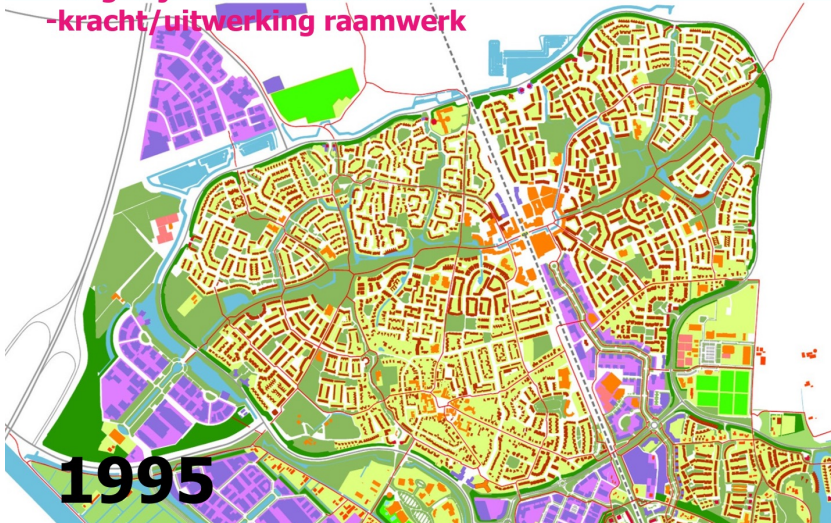
-eerst het ontwerpen van de "zachte"
onderdelen
Fiets, groen, spel, school, etc

-daarna komen de "harde" onderdelen:
Auto, bus, trein, winkels, huizen

Houten-Noord 1974-1994

In 2010 Icoon ruimtelijke ordening:

- lange lijnen in de stedenbouw
- kracht/uitwerking raamwerk

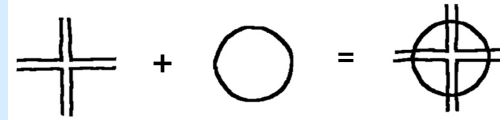
Dit soort projecten kennen een lange duur:
Houten 1 20 jaar, en Houten 2 ook 20 jaar.

Het zoeken naar een sterke basis voor het
stedebouwkundig raamwerk is dan nodig.
Bij Houten is gezocht naar de fundamente van
het wonen in de historie en trends naar de
toekomst.

3 pijlers:

1. Inversiestedenbouw of omgekeerd ontwerpen,
het groen omarmd
2. De atavistische speltheorie: het spel met
voorbijgaande maatschappijstructuren uit het verleden,
3. Diepgewortelde kennis en inzicht uit onze
bestaansgeschiedenis

Grondslag voor het Houtense stedenbouwkundige
DNA:

Assenkruis

+

Cirkel

=

Symbol voor stad

Recht
Mannelijk
Verbinding
Ratio

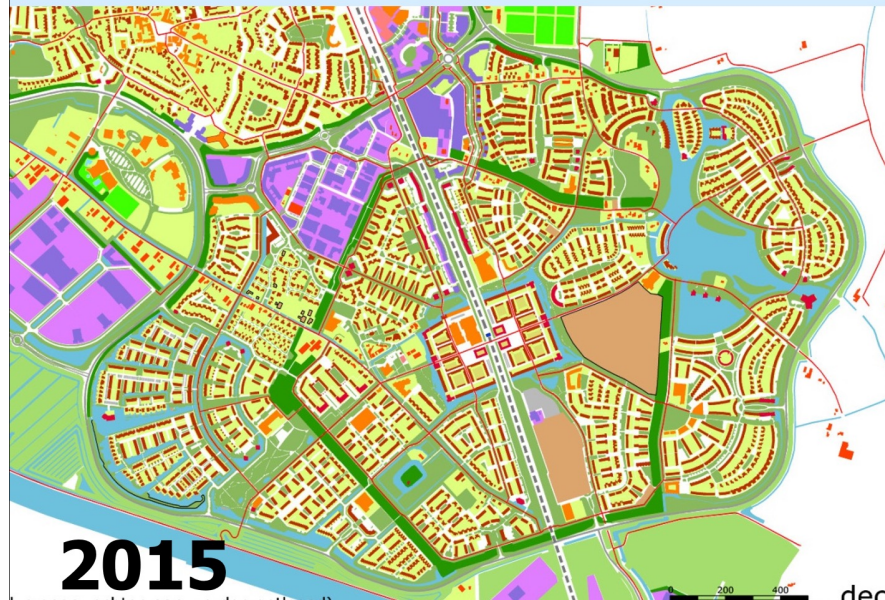
Rond
Vrouwelijk
Geborgenheid
Emotie

Markering van plek
Plaats in het bestel
Ruimtelijke manifestatie

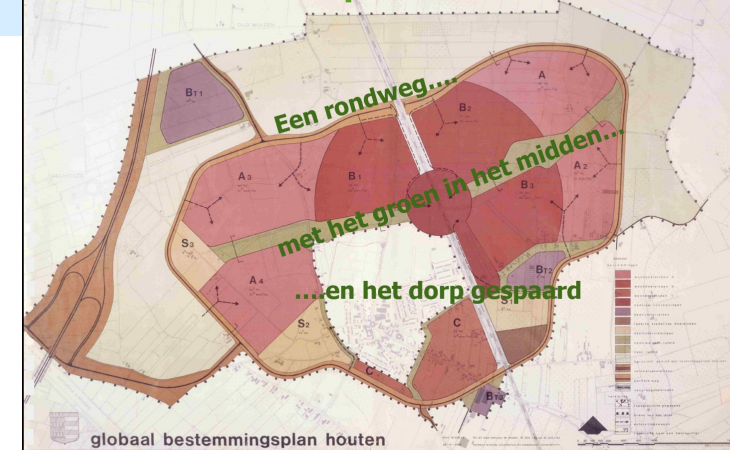
Niet alleen OMKEERSTEDENBOUW maar ook:

- vormgeving onderdelen raamwerk
- in onderlinge samenhang
- verknopingen met een verhaal
- veranderbaarheid op termijn
- aandacht voor levensfasen

...en Houten-Zuid 1994-2014

Het unieke concept van Houten...1974...

Bij de planning van zo'n langdurig project is het
van belang het effect van de "Zeitgeist" te
onderkennen. Het kan zomaar zijn dat je tijdens
de "rit" te maken krijgt met andere mode's en
tijdsbeelden....

Ronde 1 - Inventarisatie van kernbegrippen Houtens DNA

Individuele bijdragen van experts:

Begin met noemen kern-
begrippen / - kwaliteiten

Licht die vervolgens toe

DEK. PRICES
GEMEENTE
DE BAAS
OVER ONTV. PARKEEREN

"OVER ALLES
IS NAGEDACHT"

KLIJMAAT
GROENE STAD 3.0
BIODIVERSITEIT

VOOR DE FIETS
CULTUUR V/H
FIETSEN

KSAWKEER
+
REGIE GEMEENTE

GROEN
OMARMEN

LANGZAAM
VERKEER
SPINNENWEB

ZORGVULDIG
VORM GEVEN

STAD/DORP
GROENE VERSTE-
DELING

ST.O.M.P.
INTEGRAAL!

(+TJD)
RUIMTE VOOR
DISCUSSIE EN
UITWERKEN

"OM DE HOEK"
GROEN

AUTO ANDERS

MET DE
TJD MEE
DURVEN GAAN

OPEN

ORGANISCH
LEVEN
GEHEEL

BUITENS
DNA
URZAAM

STEUN EN
INHOUD V/H
BESTUUR

DE GEMEEN-
SCHAP A/H
STUUR.
POLITIEK + BESLUIT

KINDVRIENDE
LJK

STAPLES
flips

INTEGRAAL
ONTWERPEN

OMGEKEERD
ONTWERPEN

SAMEN
4 DISCIPLINES
EIGEN VERANT-
WOORDELJAH.

DNA
KEGJE
MEE BIJ

DISCIPLINE
5
= SOCIAAL

AANDACHT
VOOR WERKE-
GEHEID +
VOORZIEKEN

AANDACHT VOOR
LOKAAL ONDER-
NEMERSCHAP

TOEKOMST
MARKETNIEK ONT-
MOETEN IN
PUBLIEKE RUIMTE

VEEL
GRANDBEESBANDEN
WONEN

HUIGE KWALITEIT
SOCIALE HUUR

NIEUWE WUW-
ZORG CONCEPTEN
IN DE WJK

TOEKOMST
VOORRANG AAN
WEERLOOS +
KWETSBAAR

RUIMTELJKE
CONTINUITEIT
VOOR SOCIALE
COHESIE

AAN WERKEN
MEENT
COOPERATIEVE

BUURTJES
VAN
300-400 WONINGEN

MENSELJKE MAAT
SOCIAAL

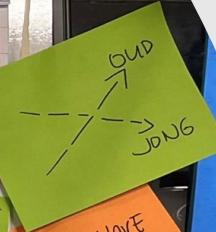
RJKE
VERENIGINGS
LEVEN
SPORT CULT

TOEKOMST
VERBINDEN
VAN MENSEN

LANGZAAM
VERKEER
+
ONTMOETINGSPL.

PUBLIEKE
RUIMTES
TOEGANGELJKE

SPANNING
EIGEN <-> GROTERE
BIBBEL GEMEENSCH.

MENSELJKE
MAAT

ECHT MENSELJKE
WONNEN
JEUGD

ANONIMITEIT
VOORREKENEN
INTIMITEIT

"DIT IS
GEMAAKT
VOOR MENSEN"

Ronde 1 - Clustering geïnventariseerde kenmerken Houtens DNA

1. Het groen omarmen

- Klimaat en biodiversiteit = groene stad 3.0
- Groene verstedelijking
- Openheid en ruimte
- Kindvriendelijk

2. Rol en cultuur van fietsen

- Langzame verkeersstructuur, spinnenweb van verbinding (buurten en centrum), goed ingebed in OV, allemaal ten bate van bereikbaarheid, met als uitgangspunt *auto anders* (auto een eigen plek)

3. Menselijke maat – sociaal domein

- Toegankelijke publieke ruimtes, ontmoetingsplekken, langzaam verkeer,
- Rijk verenigingsleven; de meent, het coöperatieve
- Toekomst: aandacht voor gemakkelijk kunnen ontmoeten in publieke ruimte
- Er is aandacht nodig voor lokaal ondernemerschap, voor werken in Houten

4. Wonen in overzichtelijke buurten (300-400 woningen)

- Hoge kwaliteit sociale huur, nieuwe woon-zorg concepten in de wijken; Ruimtelijke continuïteit voor sociale cohesie

5. Regie gemeente

- Steun en inhoud van het bestuur, maar ook 'de gemeenschap' aan het stuur; lef nodig om vast te houden aan DNA; gemeente de baas over ontwikkelende partijen.

6. Omgekeerd en integraal ontwerpen

- 5 disciplines met elkaar; tijd nemen, ruimte voor discussie; zorgvuldig vormgeven, over alles is nagedacht;

'Houtens DNA is duurzaam'

Ronde 2 – verdiepend gesprek subgroepen

Groep 1

- Rob Derks
- Nicole Korsten
- Jan Kalff
- Christian Hermsen
- Jan Krijger
- Karelle Villerius
- André Botermans

Groep 2

- André de Wilde
- Toon van der Horst
- Han Lörzing
- Margrieta Haan
- Arjen de Boer
- Maurice van Noordenne
- Gerben Kamphorst

Vraagstelling ronde 2:

Probeer met het overzicht van de uitgewisselde kernwaarden uit ronde 1 tot een aantal toekomstgerichte prioriteiten te komen waarmee het Houtens DNA wordt doorontwikkeld. Met aandacht waar de opgaven waar Houten voor staat:

- een derde ontwikkel-/uitbreidingsfase van 20 jaar;
- de veranderende bevolkingssamenstelling/vergrijzing;
- verandering/verscheidenheid in wonen en voorzieningen;
- de veranderende tijdgeest en het duurzame van Houtens DNA;

Ronde 2 – groep 1 – Toekomst Houtens DNA

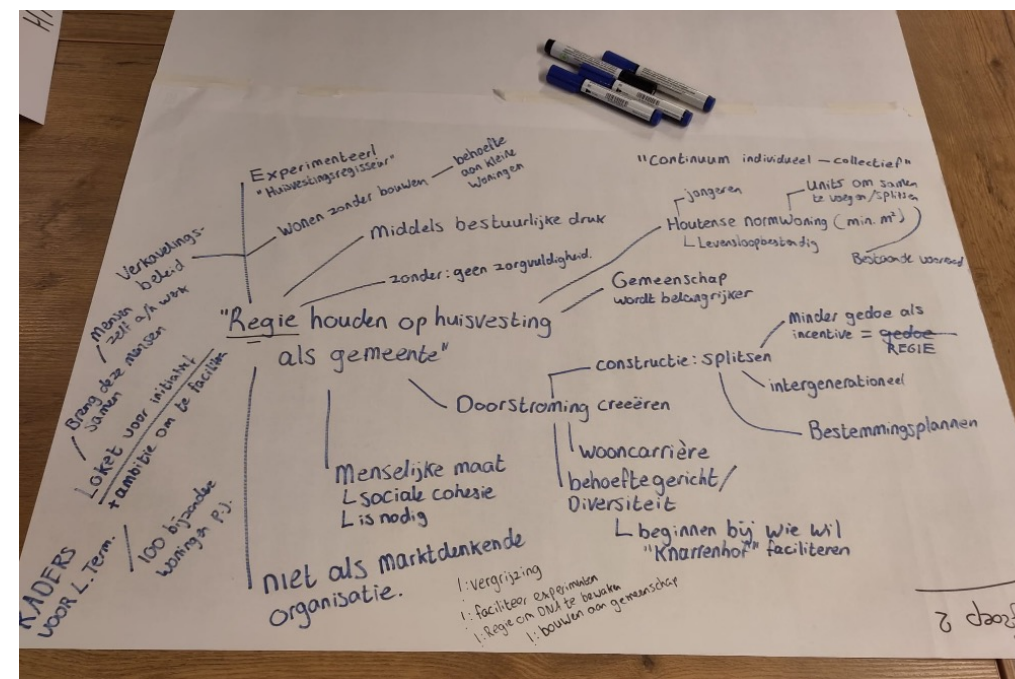
1. Gemeente, neem regie! Dat betekent:
 - verbind het DNA met buurgemeenten (Houten-Oost) – laat het ook extra kwaliteit voor hen opleveren
 - maak een programma, voor wat er aan wonen, voorzieningen e.d. nodig is om de opgaven in te vullen
 - en kijk ook wat het voor de toekomst van voorzieningen, werken en leven in Houten kan gaan betekenen
2. Nieuwe formules voor buurtcentra:
 - Combineer meerdere functies
 - Benut plekken in buurtparken
 - Zoek nieuwe combinaties die ontmoeting stimuleren
3. Kwaliteit = tijd+tijd+tijd
 - Er is een aantal kwaliteiten in Houten die je niet opnieuw hoeft uit te vinden, zoek die op!
 - Hierbij is tijd nodig om de erkende kwaliteiten ook stedenbouwkundig vorm te geven.
4. Zorg voor aantrekkelijke (nieuwe) werklocaties
 - die passen bij wat ondernemers nodig hebben

Ronde 2 – groep 2 – Toekomst Houtens DNA

Regie houden op huisvesting

1. Behoeftegericht woonvormen creëren op de woningmarkt door
 - wegnemen van (wettelijke) obstakels,
 - faciliteren van doorstroming (een wooncarrière),
 - vormen als levensloopbestendige Houtense normwoningen aan te bieden
 - intergenerationeel wonen aan te bieden,
 - bestemmingsplannen flexibel in te richten
 - en knarrenhoven beschikbaar te stellen
2. Bouwen aan gemeenschap: het scheppen van kaders voor experimenten ten behoeve van nieuwe woonvormen en behouden van sociale cohesie.
 - Ruimte geven aan inwoners met specifieke woonwensen en samenbrengen waar mogelijk.

Verslag Communicatie en participatie richting inwoners

Geschreven door: Gemeente Houten Projectgroep Houtens DNA

Datum: 2 februari 2023

Verslag Communicatie en participatie richting inwoners

Geschreven door: Projectgroep Houtens DNA

Datum: 2 februari 2023

Participatie en communicatie

Waarom is het zo fijn wonen in Houten?

Middelburgse woonde...
Houten is een gemeente waar de...
Houten is een gemeente waar de...
Houten is een gemeente waar de...

Bij de aanpak om te komen tot het Houtens DNA speelde het tijdig en goed betrekken van inwoners een belangrijke rol. Hieronder staat hoe we de communicatie en participatie hebben aangepakt.

Communicatie: duidelijke kernboodschap en cross-mediale aanpak

Duidelijke communicatie vooraf en tijdens het proces was en is uiteraard van groot belang. Daarom formuleerden we een kernboodschap over waarom de gemeente het Houtens DNA wil vaststellen, hoe zij dit aanpakt en op welke wijze inwoners daarbij betrokken zouden worden. Met andere woorden een kernboodschap aan de hand van de 5 sleutels uit de leidraad participatie: waarom, waarover, met wie, hoe en wanneer in gesprek. Deze kernboodschap werd de afgelopen maanden via publicaties in diverse media (o.a. 't Groentje, AD, Omroep Houten, website, houtenpraatmee.nl en social media) uitgedragen.

De communicatie startte intern in de laatste week van november. Richting de raad met een bijpraatavond op 30 november 2022 over de aanpak van het totale DNA traject. En richting de medewerkers via Insite met uitleg over doel en verloop van het traject en een oproep om mee te helpen met het afnemen van de straatinterviews. Extern ging de communicatie richting inwoners van start in de eerste week van december. Eerst met een aankondiging en uitleg over het DNA traject. Daarna werden er tot en met Oud & Nieuw berichten geplaatst met oproepen om deel te nemen aan de enquête.

Resultaten communicatie:

Het verspreiden van de kernboodschap en de oproepen om deel te nemen aan de enquête deden we via social media m.n. Facebook en Instagram. Meer dan 30.320 mensen zagen deze berichten in 3 weken tijd gemiddeld 10 keer (er waren ruim 302.000 views). Uiteindelijk heeft 11% geklikt (om nadere info te lezen/filmpje te kijken en bij de enquête uit te komen). Ook dat is behoorlijk hoog want het algemeen gemiddelde bij organisaties is 3%. Daarnaast was er ook veel bereik via de lokale krant 't Groentje. Deze wordt huis-aan-huis verspreid en door 80% van de inwoners minimaal 1x per maand tot (bijna) elke week gelezen. (Bron: onderzoek Houten burgerpanel over communicatie in 2020).

Participatie: vragenlijst via straatinterviews en digitaal

Hoewel we al veel informatie uit de literatuur/beleidsinventarisatie en de expertmeeting (overigens ook een vorm van participatie en het inzetten van de kracht van de samenleving) dachten te kunnen halen, wilden we ook zeker inwoners raadplegen. Zij staan in Houten immers voorop. Uiteraard moest dat geheel waardevrij gebeuren en daarom is er gekozen voor een vragenlijst met louter open vragen.

Straatinterviews

In eerste instantie wilden we de vragen alleen via straatinterviews stellen. Medewerkers waren hiervoor namelijk al in november in het kader van de omgevingsvisie (waarbij geleerd moet worden om verbindend samen te werken) getraind op objectief en waardevrij interviewen. Medewerkers die niet in de gelegenheid waren om de training bij te wonen of die zich pas na de training kandidaat stelden, ontvingen de communicatie- en interviews tips via e-mail en op papier. Zij konden zich in de week daarnaast, voorafgaand aan de straatinterviews, ook persoonlijk laten coachen.

We kozen er bewust voor om geen bureau in te huren voor het afnemen van de interviews. In plaats daarvan vroegen we het aan medewerkers met als (ontwikkeling)doel hen te laten ervaren hoe stimulerend rechtstreeks contact met inwoners kan zijn en hoe dit hen zelf helpt om meer vanuit inwonersperspectief over maatschappelijke vraagstukken te laten nadenken. In totaal hebben 28 ambtenaren meegedaan aan het afnemen van de straatinterviews. Zij deden dit naast hun reguliere werk. Na aanvankelijke schroom waren de meeste ambtenaren hierover erg enthousiast. Ze vonden het leuk om op een open en prettige wijze met inwoners in gesprek te zijn.

Digitaal

Uiteraard wilden we zoveel mogelijk inwoners in de gelegenheid stellen hun mening te geven. Daarom hebben we dezelfde vragenlijst die we voor de straatinterviews gebruikten ook digitaal beschikbaar gesteld. Dat deden we via platform houtenpraatmee.nl, website houten.nl en een uitnodiging aan het burgerpanel. De straatinterviews werden gehouden in de periode van 12 tot en met 23 december 2022. De digitale vragenlijst stond in diezelfde periode open tot en met 31 december.

Resultaten participatie:

In totaal deden uiteindelijk 2.447 mensen aan de enquête mee: 177 (7%) via een straatinterview en 2.270 (93%) inwoners vulden de digitale lijst zelf in. Niet iedereen vulde de achtergrondinformatie in (leeftijd, woonsituatie en specifiek woonplaats): dat deden 1.554 respondenten. Van hen wonen er 1.437 in de kern Houten. Met 117 respondenten uit de kernen Schalkwijk, 't Goy, Tull en 't Waal of elders zijn ook deze inwoners met 7,5% behoorlijk goed vertegenwoordigd (8% van de volwassen inwoners van de gemeente Houten woont in het buitengebied).

Rapportage inwonersparticipatie

Geschreven door: LSR - landelijk steunpunt medezeggenschap; Drs. Carolien Paters Drs.

Anita Mandersloot

Januari 2023

Houtens DNA

gemeente Houten

LSR - landelijk steunpunt **medezeggenschap**
Januari 2023

Geschreven door:

Drs. Carolien Paters

Drs. Anita Mandersloot

Postbus 8224

3503 RE Utrecht

Telefoon: 030 293 76 64

Fax: 030 296 33 19

www.hetlsr.nl

info@hetlsr.nl

Copyright © LSR, landelijk steunpunt **medezeggenschap**

Postbus 8224, 3503 RE Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit document mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van het LSR.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Werkwijze en tijdpad	4
1.2. Leeswijzer	5
2. Houtens DNA	6
2.1. Respons	6
2.2. Achtergrond	6
2.2.1. Leeftijd	7
2.2.2. Samenstelling huishouden	8
2.2.3. Woonplek	9
2.3. Typisch Houten	10
2.3.1. Kenmerken gemeente Houten	11
2.3.2. Kenmerken van de verschillende kernen en het buitengebied	16
2.4. Wonen en leven in de gemeente Houten	18
2.4.1. Positieve kanten	18
2.4.2. Negatieve kanten	19
2.5. Bouwopgave gemeente Houten	21
2.5.1. Belangrijk voor een prettig gevoel	21
2.5.2. Wat moet zeker behouden blijven?	21
2.5.3. Wat mag veranderen of worden toegevoegd?	22
2.6. Overig	24
2.7. Tot slot	24
3. Samenvatting	25
Bijlage: Vragenlijst Houtens DNA	27

1. Inleiding

De gemeente Houten wil graag weten wat haar inwoners zien als het DNA van Houten. Wat kenmerkt de gemeente Houten, wat zien inwoners als positieve kanten van de gemeente en wat kan er volgens hen verbeteren? De gemeente Houten heeft het LSR, Landelijk Steunpunt (mede)zeggenschap, gevraagd om een digitale vragenlijst aan te maken, de resultaten te analyseren en te rapporteren.

In voorliggende rapportage staan de resultaten beschreven.

1.1. Werkwijze en tijdpad

In overleg met de gemeente Houten is afgesproken om op onderstaande wijze op zoek te gaan naar dat wat kenmerkend is voor Houten.

Opstellen en digitaliseren vragenlijst

Een werkgroep van de gemeente Houten heeft een vragenlijst opgesteld met acht vragen waarop inwoners konden aangeven wat voor hen typisch Houtens is, wat zeker behouden moet blijven in de gemeente Houten en wat er veranderd of toegevoegd mag worden. Ook is gevraagd wat voor inwoners belangrijk is om zich prettig te voelen in Houten en wat positieve en negatieve kanten van het wonen en leven in de gemeente zijn. Daarnaast is gevraagd naar achtergrondgegevens over leeftijd, samenstelling van huishouden en in welk deel van de gemeente Houten de respondent woont. Het LSR heeft de digitale versie van de vragenlijst aangemaakt in het datasysteem CheckMarket en heeft de gemeente Houten een compacte, handzame link en een QR-code naar de digitale vragenlijst gestuurd.

Invullen vragenlijst

De inwoners van Houten konden de vragen tussen 12 december en 31 december 2022 beantwoorden. Dit kon op twee manieren:

1. Interviewers van de gemeente Houten hebben de vragenlijst afgenomen tijdens persoonlijke straatinterviews en de antwoorden digitaal verwerkt;
2. De vragenlijst is digitaal uitgezet via gemeentelijke communicatiekanalen (zoals Houtens Nieuws, Houten Praat Mee, Facebook) en het burgerpanel.

Om tussentijds de respons te kunnen monitoren heeft het LSR een link naar een digitaal dashboard gemaakt waarop de respons real-time zichtbaar was.

Analyse en rapportage

Het LSR werkt met het datasysteem Checkmarket. De kwalitatieve gegevens uit de vragenlijst zijn geanalyseerd met behulp van de coderingstool vanuit het digitale datasysteem, waarmee de tekstfragmenten worden 'gelabeld' aan de hand van thema's. Vanuit deze labels zijn alle antwoorden gecategoriseerd per thema. Er wordt middels de codering (labels) duidelijk hoeveel respondenten een thema hebben genoemd bij een bepaalde vraag. Op basis hiervan analyseerde het LSR de antwoorden door de kwalitatieve en kwantitatieve data te beschrijven en samen te vatten, thema's eruit te filteren, uitspraken te ordenen en opvallende details toe te lichten.

Het LSR heeft de resultaten in voorliggende rapportage beschreven en vóór 24 januari 2023 aangeleverd. Daarnaast zullen de resultaten door het LSR worden gepresenteerd aan het college en de raad van de gemeente Houten.

1.2. Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt in verschillende paragrafen beschreven wat de respondenten kenmerkend vinden aan Houten, wat zij zien als positieve en negatieve kanten en wat er in de toekomst vooral moet blijven of juist veranderen. Ook is per thema gekeken naar eventuele verschillen wat betreft leeftijd en/of samenstelling van huishouden van de respondenten en waar in de gemeente Houten men woont.

2. Houtens DNA

De vragenlijst bestond uit acht vragen waarbij middels korte antwoorden / steekwoorden kon worden aangegeven wat men als typisch Houten ervaart, wat men als positief en negatief ervaart, wat behouden zou moeten blijven en wat zou moeten veranderen. Bij alle vragen was er ruimte om een toelichting te geven.

2.1. Respons

In totaal hebben 2447 mensen de vragenlijst ingevuld. 177 mensen (7%) zijn op straat geïnterviewd en 2270 mensen (93%) hebben zelf de digitale vragenlijst ingevuld. Niet alle respondenten hebben alle vragen in de lijst beantwoord. In de analyse zijn de antwoorden van alle 2447 respondenten meegenomen.

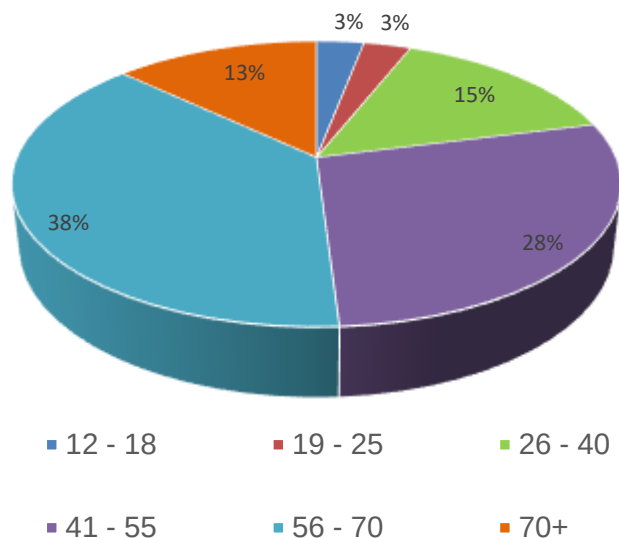
2.2. Achtergrond

Om extra duiding te kunnen geven aan de gegeven antwoorden, zijn aan het einde van de vragenlijst enkele vragen gesteld over de leeftijd en de samenstelling van het huishouden van de respondenten en is er gevraagd naar de specifieke woonplaats, Houten zelf of één van de dorpen behorende bij de gemeente Houten.

Aangezien er een aantal lijsten niet volledig is ingevuld en dit zeker geldt voor deze achtergrondvragen¹, wellicht uit privacy overwegingen, moet er voorzichtig naar deze cijfers gekeken worden.

¹ Tussen 1531 en 1554 respondenten hebben de achtergrondvragen beantwoord.

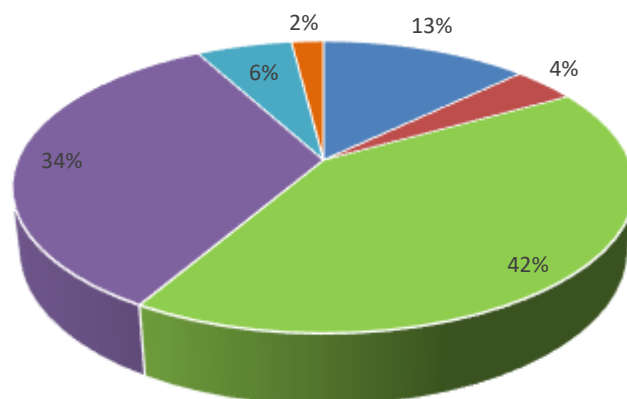
2.2.1. Leeftijd

Leeftijd	Totaal aantal respondenten	Straatinterview	Online
12-18 jaar	51 (3%)	38 (24%)	13 (1%)
19-25 jaar	44 (3%)	21 (13%)	23 (2%)
26-40 jaar	223 (15%)	19 (12%)	204 (15%)
41-55 jaar	430 (28%)	25 (16%)	405 (29%)
56-70 jaar	577 (38%)	38 (24%)	539 (39%)
70 jaar of ouder	206 (13%)	16 (10%)	190 (14%)
Totaal	1531	157	1374

Opvallend is dat de helft van de respondenten ouder is dan 55, met name bij de zelf digitaal ingevulde vragenlijsten. Bij de geïnterviewde respondenten is de verhouding wat evenwichtiger, waarbij de groepen 12-18 en 56-70 het meest vertegenwoordigd zijn.

2.2.2. Samenstelling huishouden

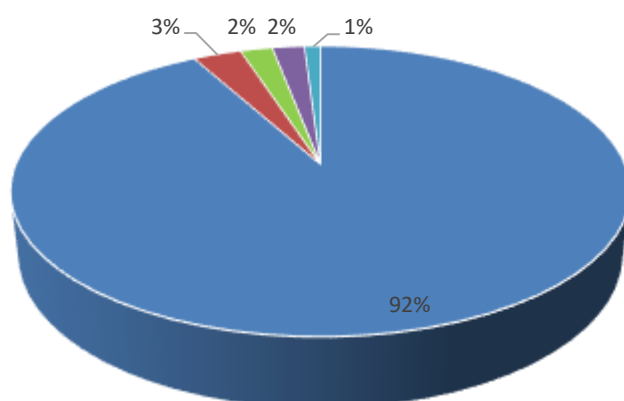

- Alleenstaand / alleenwonend
- Alleenstaand (zonder partner) met kinderen
- Gehuwd / samenwonend zonder thuiswonende kinderen
- Gehuwd / samenwonend met thuiswonende kinderen
- Bij ouders / verzorgers
- Anders

Huishouden	Totaal aantal respondenten	Interview op straat	Online
Alleenstaand/alleenwonend	196 (13%)	21 (13%)	175 (13%)
Alleenstaand (zonder partner) met kinderen	62 (4%)	5 (3%)	57 (4%)
Gehuwd/samenwonend zonder thuiswonende kinderen	647 (42%)	37 (23%)	610 (44%)
Gehuwd/samenwonend met thuiswonende kinderen	536 (34%)	37 (23%)	499 (36%)
Wonend bij ouders/verzorgers	87 (6%)	52 (33%)	35 (3%)
Anders	26 (2%)	6 (4%)	10 (1%)
Totaal	1554	158	1396

Ongeveer driekwart van de respondenten woont samen, 34% met en 42% zonder thuiswonende kinderen. Wat opvalt bij de respondenten die op straat werden geïnterviewd, is dat deze vaak aangaven (nog) bij hun ouders/verzorgers te wonen.

2.2.3. Woonplek

■ Houten ■ Schalkwijk ■ 't Goy ■ Tull en 't Waal ■ Anders

Deel van Houten	Totaal aantal respondenten	Interview op straat	Online
Houten	1437 (92%)	123 (78%)	1314 (94%)
Schalkwijk	50 (3%)	19 (12%)	31 (2%)
't Goy	29 (2%)	6 (4%)	23 (2%)
Tull en 't Waal	24 (2%)	7 (4%)	17 (1%)
Anders	14 (1%)	3 (2%)	11 (1%)
Totaal	1554	158	1396

Het ligt voor de hand dat het merendeel van de respondenten woonachtig is in Houten zelf. De verhoudingen wat betreft leeftijd en samenstelling van huishouden zijn onderling vergelijkbaar. Volgens de gegevens van de gemeente Houten woont 8% van de inwoners in de drie kernen en het buitengebied. Dit komt overeen met hoe de respondenten over de verschillende delen van de gemeente Houten verdeeld zijn.

2.3. Typisch Houten

In de vragenlijst is aan inwoners van de gemeente Houten gevraagd om in maximaal drie steekwoorden / korte zinnen aan te geven wat volgens hen kenmerkend is voor Houten. Daaropvolgend is gevraagd om dit specifieker te doen voor Houten binnen de rondweg, Houten buiten de rondweg en voor elk van de tot de gemeente Houten behorende kernen: Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal. Want, zoals ook door enkele respondenten wordt opgemerkt, gaat het om 'wijken met een eigen DNA' en 'Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal hebben hun eigen DNA'.

Er is in de vragenlijst gevraagd om steekwoorden en/of korte antwoorden te geven. Dat betekent dat veel antwoorden vrij algemeen zijn en daardoor op meerdere manieren kunnen worden uitgelegd. Er kan daarom moeilijk een onderscheid worden gemaakt in ruimtelijke aspecten en sociale aspecten. Vaak kunnen beide aspecten in het antwoord besloten liggen en veel genoemde kenmerken liggen in elkaars verlengde of hebben direct of zijdelings met elkaar te maken, hetgeen blijkt uit de toelichtingen die bij sommige antwoorden gegeven zijn. Het kenmerk 'veilig' kan bijvoorbeeld gaan over verkeersveiligheid, dat je je kind veilig buiten kunt laten spelen, waarbij in enkele gevallen de speelparkjes worden genoemd, maar het kan ook gaan om een veilige sfeer in de buurt en eventuele sociale controle. Het kenmerk 'groen' kan gaan over het groen in de zin van parken en groenstroken en de landelijke omgeving, maar ook over duurzaamheid en een duurzaam beleid. De antwoorden zijn in het algemeen te weinig toegelicht om te duiden of het ruimtelijke aspecten en/of sociale aspecten betreft.

Let wel: De respondenten hebben veelal hun tevredenheid geuit wat betreft de gemeente Houten. Als antwoord op meerdere vragen noemt men algemeenheden als 'het is fijn/goed/prettig wonen in Houten, waaraan, zo blijkt uit toelichtingen of andere gegeven steekwoorden, verschillende kenmerken ten grondslag kunnen liggen. Omdat sommige kenmerken (bijv. rustig) op verschillende manieren kunnen worden geïnterpreteerd is het raadzaam om voorzichtig te zijn als het gaat om het positief of negatief labelen van zulke kenmerken, zie daarvoor paragraaf 2.4.

2.3.1. Kenmerken gemeente Houten

Alle antwoorden zijn thematisch gecategoriseerd. Hieronder staat een Top 10 van kenmerken weergegeven met daarbij het aantal respondenten dat het kenmerk heeft genoemd. Onder de top 10 staan de kenmerken kort beschreven en toegelicht.

1. Fietsvriendelijk (1732)
2. Groen: in wijken en buitengebied (1496)
3. Sfeer, dorps karakter (1486)
4. Bouwvormen en stedenbouwkundige planning (792)
5. (Te) rustig (426)
6. Voorzieningen: algemeen, winkels, sport, bibliotheek, OV (372)
7. Ligging, bereikbaarheid: centraal, dichtbij Utrecht (318)
8. Infrastructuur: Rondweg, alles dichtbij (266)
9. Kindvriendelijk (252)
10. Veilig (234)

Fietsvriendelijk

Het kenmerk dat het meest aan Houten wordt toegekend is de fiets. Meerdere respondenten noemen Houten een 'fietsstad' en velen noemen het fietsvriendelijk. In veel antwoorden komen de (veilige) fietspaden, fietsroutes en fietsvoorzieningen terug. Ook wordt er vermeld dat alles op de fiets bereikbaar is en dat de fiets voorrang heeft op de auto.

Houten wordt met name gekenmerkt als fietsvriendelijke gemeente door respondenten tussen de 40 en de 70 jaar, gehuwd of samenwonend al dan niet met thuiswonende kinderen en woonachtig in Houten zelf.

Ter illustratie een aantal citaten van inwoners over de fietsvriendelijkheid van Houten.

- Houten is een fietsstad en dat merk je aan alles.
- Het fietspaden wegennet vind ik erg plezierig. En het fietsnetwerk als belangrijkste interne verbindinglijnen.
- Fietsen is vaak sneller binnen de gemeente Houten dan autorijden, alhoewel dat natuurlijk van en naar de deelgemeenten iets anders ligt.
- Als je niet van fietsen houdt, moet je niet in Houten gaan wonen.
- Houten is gericht op fietsen en dat is fantastisch.
- Dat er overal fietspaden zijn en dat iedereen veilig kan fietsen binnen Houten. Dat zou elke nieuwe wijk/stad moeten kopiëren.

- Alles is op fietsafstand bereikbaar en overal goede stallingen. Vanaf jong wordt hier gefietst en dat geeft een duurzaam en gezonde omgeving.
- Het feit dat je overal in Houten sneller met de fiets dan met de auto bent, is voor mij het meest typerend.

Groen: in wijken en buitengebied

Houten laat zich ook typeren als een gemeente met veel groen, water en natuur, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Zoals een respondent verwoordt: 'Houten wordt wat mij betreft gekarakteriseerd door veel groen, wat het prettig wonen maakt.'

Veelal wordt het groen in de wijken genoemd, de groenzones, de parkjes en speelveldjes. Daarnaast wordt ook gerefereerd aan de groene, natuurlijke omgeving van Houten en ook de mogelijkheid tot recreëren in het groen: 'Vanuit Houten ben je zo in het groen. Waar je ook heen fietst, je komt zo in de natuur.'

Wanneer een respondent als kenmerk alleen het woord 'groen' heeft genoemd, kan ook duurzaamheid bedoeld worden. Een klein aantal respondenten noemt duurzaamheid specifiek als kenmerkend voor Houten. Zo wordt bijvoorbeeld gezegd: 'Veel groen in de wijken en in buitengebied. Houten werkt aan duurzaamheid en 'Nog niet uitgegroeid tot een tweede "Nieuwegein".'

Met name respondenten tussen de 55 en 70 jaar, gehuwd of samenwonend zonder thuiswonende kinderen en woonachtig in Houten zelf bestempelen Houten als groen.

Sfeer, dorps karakter

Het dorps karakter wordt veelal genoemd als kenmerk voor Houten. Hiermee samenhangend worden kenmerken genoemd als kleinschalig, saamhorigheid, gemoedelijk, 'ons kent ons' en het elkaar groeten op straat. Respondenten zeggen hier bijvoorbeeld over: 'een dorps gevoel waarin je je veilig voelt, mensen elkaar kennen.', 'Houten voelt nog steeds als een groot dorp. Dat is fijn maar ook een valkuil' en 'vlakbij de stad, maar toch een dorps gevoel en een dorps karakter. Veel saamhorigheid en ons kent ons gevoel.' Het oude dorp wordt ook regelmatig als kenmerk genoemd.

Respondenten tussen de 40 en 70 jaar, gehuwd of samenwonend zonder thuiswonende kinderen en woonachtig in Houten zelf en Schalkwijk, noemen de sfeer en het dorps karakter.

Bouwvormen en stedenbouwkundige planning

De manier waarop Houten is gebouwd, wordt ook als kenmerkend voor Houten genoemd. Naast Vinex, noemen veel respondenten de diversiteit in architectuur en gemixte bouwvormen, evenals de ruime opzet, de laagbouw en afwezigheid van hoogbouw.

Respondenten tussen de 55 en 70 jaar, gehuwd of samenwonend al dan niet met thuiswonende kinderen en woonachtig in Houten zelf noemen de manier van bouwen kenmerkend voor Houten. Respondenten uit Tull en 't Waal benoemen ook de afwezigheid van hoogbouw. Zij hebben daarbij niet aangegeven of dat gaat over de afwezigheid van hoogbouw in Houten in het algemeen of specifiek in Tull en 't Waal.

Ter illustratie een aantal citaten van inwoners over de bouw en opzet van Houten.

- Ruime opzet wijken met weinig tot geen hoge bebouwing.
- De laagbouw zorgt voor zicht in de ruimte en een rustig gevoel. Fijn om nagenoeg overal de hemel te kunnen zien.
- De stedenbouwkundige opzet van Houten is heel aantrekkelijk: veel groen, fietspaden en uitgaande van een menselijke maat dat wil zeggen heel beperkt hoogbouw en stedelijke verdichting.
- De bouwdiversiteit, waarbij oud met nieuw mooi is geïntegreerd.
- Het mooiste aan Houten is dat alle nieuwbouw vanaf de jaren '70 in samenspraak is gegaan met de oorspronkelijke bewoners, en dat er eindelijk écht een visie achter het geheel zat. Eerst het groen en de voorzieningen (de inmiddels welbekende inversie-stedenbouw). Overal zit een gedachte achter, en het werkt als geheel perfect.
- Helaas begint er meer hoogbouw te komen. Erg jammer, want juist het ontbreken daarvan was zo kenmerkend voor Houten.
- Ik heb geen bezwaar tegen hoogbouw, maar de locatie moet wel goed gekozen worden.

(Te) rustig

Rust, rustig en rustig wonen zijn ook kenmerken van Houten die naar voren komen. Deze kenmerken worden soms in positieve zin genoemd, zoals 'de rust is een verademing in vergelijking tot omliggende steden' en 'prima en rustig wonen'. In sommige gevallen is er specifiek 'te rustig' genoemd en ook saai. Hier en daar wordt aangegeven dat er, met name voor jongeren, niet veel te doen is. Ook de leegloop aan winkels op het Rond wordt in dit kader genoemd. Een aantal inwoners benoemt: 'Houten is een saai dorp. We hebben zoveel inwoners en er is eigenlijk niets dat mensen aan Houten bindt. en 'Ik vind het wel op dit moment zonder winkels op het Rond heel saai.'

Zowel de kenmerken rustig als te rustig en/of saai worden met name genoemd door respondenten tussen de 40 en 70 jaar, gehuwd of samenwonend zonder thuiswonende kinderen en woonachtig in Houten zelf en Schalkwijk. Er moet voorzichtig worden omgegaan met positief of negatief labelen van een kenmerk als rustig.

Voorzieningen: algemeen, winkels, sport, bibliotheek, OV

Een deel van de respondenten noemt als kenmerk ook de voorzieningen binnen de gemeente Houten, zoals winkels, sociale voorzieningen, sportmogelijkheden en activiteiten. Daarnaast wordt ook melding gemaakt van de trein- en busverbindingen, waarbij kan worden opgemerkt dat men goed te spreken is over de treinverbinding en de twee stations, maar een stuk minder over de busverbindingen.

Ter illustratie een aantal citaten van inwoners over voorzieningen in Houten.

- Goede voorzieningen zoals de bibliotheek, een theater, bioscoop, zwembad, bos in de buurt en treinstation.
- De voorzieningen, zeker voor gezinnen met kinderen, zijn uitstekend.
- Ik ben blij met theater, bioscoop, Houten&Co, de vele initiatieven die er zijn.
- Winkels, horeca, bioscoop, treinstations, theater, fietsstallingen, markt, kraampjes, 'wandelen en spelen bos', etc.
- Sportief/ vitaal: sport staat centraal voor jong en oud (denk aan De Vijfwal en alle overige openbare sportmogelijkheden in alle wijken).
- Goede sociale voorzieningen, clubs en activiteiten.
- Er zijn veel mogelijkheden waarbij je contact met mensen kan hebben via allerlei cursussen en andere activiteiten wat de sociale cohesie bevordert in deze gemeente.
- Ik vind het prettig dat er veel activiteiten en veel verenigingen zijn binnen Houten.
- Sportcultuur, veel verenigingen en mogelijkheden om buiten te wandelen en te sporten in het groen.

Respondenten tussen de 40 en 70 jaar, gehuwd of samenwonend al dan niet met thuiswonende kinderen en woonachtig in Houten, noemen de voorzieningen kenmerkend voor Houten.

Ligging, bereikbaarheid: centraal, dichtbij Utrecht

Een deel van de respondenten noemt ook de ligging van Houten kenmerkend. Men noemt de centrale ligging en de nabijheid van de stad Utrecht. 'Ik zou niet in Utrecht willen wonen. Maar met de trein ben je binnen 10 minuten in Utrecht.'

Daarnaast wordt bij de ligging ook gerefereerd aan de landelijke ligging, dichtbij een natuurlijke omgeving, 'kleine gemeenschappen in een groene omgeving', waardoor het ook linkt aan het kenmerk 'groen':

Deze kenmerken worden vooral genoemd door respondenten zonder kinderen, al dan niet gehuwd of samenwonend, vanuit alle leeftijdsgroepen boven de 18 en woonachtig in alle deelgebieden.

Infrastructuur: Rondweg, alles dichtbij

De infrastructuur, de Rondweg en dat alles dichtbij is, is volgens veel respondenten kenmerkend voor Houten. Men noemt dat de wijken vanaf de rondweg bereikbaar zijn: 'Opzet van woonwijken, via inpridders vanaf Rondweg' en 'Geen doorgaand autoverkeer in de wijken'. Ook autoluw en verkeersveiligheid worden in dit kader genoemd.

Vooraf respondenten van boven de 40 vinden de infrastructuur kenmerkend voor Houten en de meesten van hen zijn gehuwd of samenwonend al dan niet met thuiswonende kinderen en woonachtig in Houten.

Kindvriendelijk

Houten wordt ook gekenmerkt als kindvriendelijke gemeente. Hierbij worden onder andere de groene, kindvriendelijke wijken genoemd en de speelplekken en speeltoestellen voor kinderen, maar ook de scholen. Zoals een inwoner verwoordt: 'Wat opvalt is dat in Houten voor kinderen veel ruimte is om te spelen.'

Het kindvriendelijke aspect wordt met name genoemd door respondenten in de leeftijdsgroepen 26-40 en 56-70, alleenstaand of gehuwd dan wel samenwonend met thuiswonende kinderen, woonachtig in Houten zelf.

Veilig

Ook wordt Houten veilig genoemd. Dat betreft dan met name een algemene aanduiding als veilig, zonder nadere toelichting, maar soms ook specifiek gericht op verkeersveiligheid. Daarmee linkt het ook weer aan de infrastructuur. 'Het is tamelijk veilig voor kinderen om er te leven en zich te bewegen, maar het voelt ook veilig voor de volwassenen.'

Vooraf respondenten van tussen de 40 en 70 noemen de veiligheid en de meesten van hen zijn gehuwd of samenwonend al dan niet met thuiswonende kinderen en woonachtig in Houten.

2.3.2. Kenmerken van de verschillende kernen en het buitengebied

Aan inwoners is gevraagd welke woorden er bij hen opkomen als zij denken aan Houten binnen de Rondweg, Houten buiten de Rondweg, Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal.

Houten binnen de Rondweg

De meeste respondenten zijn woonachtig in Houten zelf. Het ligt daarom in de lijn der verwachting dat de genoemde kenmerken voor Houten binnen de Rondweg overeenkomen met die in de voorgaande paragrafen en er slechts kleine nuances verschillen zijn.

Houten buiten de Rondweg

Het is duidelijk dat het hier niet zozeer om woongebied gaat en hier gelden dan ook andere kenmerken. De top 5 van belangrijkste kenmerken die voor dit gebied worden genoemd zijn:

1. Landelijk, groen, natuur
2. Recreatie, sportaccommodaties, wandelen
3. Bedrijven, industrie
4. Centraal gelegen, dichtbij Utrecht, goed bereikbaar
5. Fietsvriendelijk, fietspaden, fietsroutes

Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal

Aangezien de meeste respondenten in Houten zelf wonen en een aantal van hen aangeeft weinig of niet in de dorpen Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal te komen behalve voor recreatie, worden er vooral veel recreatieve kenmerken genoemd. Wat betreft de respondenten die hebben aangegeven in deze kernen zelf te wonen, is hieronder per kern een Top 5 opgesteld.

Top 5 Schalkwijk

1. Dorps, actieve, hechte, eigen gemeenschap, saamhorigheid
2. Landelijk, groen, natuur
3. Gezellig, verenigingsleven
4. Recreatie, wandelen, fietsen
5. Mooi (lint)dorp

Top 5 't Goy

1. Dorps, eigen gemeenschap, saamhorigheid
2. Rustig, gezellig, gemoedelijk
3. Landelijk, groen, agrarisch
4. Vergeten door Houten: weinig aandacht en voorzieningen, 'afvoerputje'
5. Sportaccommodaties, wandelen

Top 5 Tull en 't Waal

1. Dorps, eigen gemeenschap, saamhorigheid
2. Rustig, kleinschalig
3. De Lek, de dijk
4. Rust, ruimte
5. Geen voorzieningen, geen OV, auto nodig

2.4. Wonen en leven in de gemeente Houten

In de vragenlijst is gevraagd waarom men het wonen in de gemeente Houten al dan niet zou aanraden. In deze paragraaf staat wat volgens de respondenten de positieve en negatieve punten zijn wat betreft het wonen en leven in de gemeente Houten, waar zij anderen op zouden wijzen.

2.4.1. Positieve kanten

Veel kenmerken die men zou noemen ter aanbeveling van het wonen in Houten, komen overeen met de kenmerken die bij de eerste vraag in het algemeen aan Houten zijn toegekend.

Veel respondenten zijn vooral tevreden over de algemene voorzieningen. Een aantal van hen noemt bijvoorbeeld ook winkels, OV, verenigingen en sportclubs. Ook is men veelal blij met de centrale ligging van de gemeente, de bereikbaarheid en de nabijheid van Utrecht. Daarnaast noemen meerdere respondenten de fietsvriendelijkheid van Houten. De fietspaden, fietsroutes worden genoemd, evenals de voorrangspositie voor de fietser in de gemeente Houten.

Het dorpse karakter van Houten en de bijbehorende kleinschaligheid, saamhorigheid en gemoedelijkheid wordt door veel respondenten gewaardeerd. Men benoemt het feit dat het rustig wonen is in Houten en dat Houten kindvriendelijk is. Ook het groene en landelijke karakter wordt genoemd als positief aan het wonen en leven in Houten. Veel respondenten zijn zeer te spreken over de opzet van de wijken en de verschillende bouwstijlen. Het geeft volgens een aantal van hen de wijken hun eigen karakter. Houten wordt door meerdere respondenten als veilig ervaren om te wonen en te leven.

Hieronder staat een Top 10 van positieve kenmerken weergegeven met daarbij het aantal respondenten dat het kenmerk heeft genoemd.

1. Voorzieningen: winkels, verenigingen, sportclubs, OV (1186)
2. Ligging, bereikbaarheid: centraal, dichtbij Utrecht (966)
3. Fietsvriendelijk (586)
4. Sfeer, dorps karakter, kleinschalig, saamhorigheid, gemoedelijk, gezellig (486)
5. Groen, landelijk (472)
6. Rustig (468)
7. Kindvriendelijk (446)
8. Veilig (356)
9. Bouwvormen en stedenbouwkundige planning (338)
10. Infrastructuur, alles dichtbij (160)

2.4.2. Negatieve kanten

Ook een aantal negatieve punten zijn bij de algemene kenmerken al benoemd, maar door er specifiek naar te vragen zijn punten aangescherpt en nader toegelicht.

Er zijn veel opmerkingen gemaakt over het afnemende winkelaanbod. Respondenten vermelden steeds meer leegstand wat betreft winkels en ervaren het winkelaanbod als eenzijdig. Het Rond is voor veel respondenten een doorn in het oog. Mede door de genoemde leegloop wordt het als ongezellig ervaren en wordt een 'centrum' gemist. Daarnaast noemen veel respondenten Houten (een beetje) saai. Ze vertellen dat er weinig is op het gebied van uitgaan en dat er vooral voor jongeren niet veel te doen is.

De woningen in Houten worden als duur ervaren. Veel respondenten zien een tekort aan woningen en dan met name aan betaalbare woningen, woningen voor starters en woningen voor senioren. Ook wordt Houten door veel respondenten een dure gemeente genoemd.

Veel respondenten noemen het beleid als negatief punt. Uit de gegeven toelichtingen en algemene opmerkingen aan het einde van de vragenlijst blijkt dat dit voornamelijk gaat om de woningbouw en het inleveren van groen. Meerdere respondenten maken zich zorgen om het verdwijnen van groen. Het gaat dan veelal om groen in het buitengebied opofferen voor nieuwbouw. Het is soms paradoxaal: men wil wel meer (betaalbare) woningen en het dorpse met laagbouw behouden, maar ook weer geen nieuwbouwwijken ten koste van groen; sommigen vinden dat hoogbouw best kan, mits met zorg en niet te hoog. Ook blijkt uit de toelichtingen dat een aantal respondenten niet het idee heeft dat er rekening wordt gehouden met de mening van de inwoners.

Een aantal respondenten ziet een toename in criminaliteit (behorende bij de tijd van het jaar wordt ook vuurwerkoverlast genoemd). Ook noemt men hangplekken en hangjongeren, hetgeen weer samenhangt met het beeld dat er voor jongeren niet voldoende te doen is.

Volgens respondenten wordt het steeds drukker. Vaak wordt hierbij verwezen naar het steeds drukker wordende verkeer, zowel op de Rondweg als op de omliggende snelwegen. Daarnaast wordt ook ervaren dat het in het algemeen drukker wordt, wat ook botst met de behoefte het dorpse karakter te bewaren.

Ook het OV wordt door meerdere respondenten genoemd als negatief punt. Uit de gemaakte opmerkingen blijkt het vooral te gaan om de busverbindingen, verbindingen binnen Houten zelf, OV later op de avond en OV in de dorpen Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal. Het treinvervoer wordt wel als voldoende ervaren, hoewel men noemt dat er vroeger meer treinen gingen.

Hieronder staat een Top 10 van negatieve kenmerken weergegeven met daarbij het aantal respondenten dat het kenmerk heeft genoemd.

1. Afnemend winkelaanbod (624)
2. Saai, te weinig te doen, vooral voor jongeren (596)
3. Woningaanbod, duur, te weinig, te weinig sociaal (546)
4. Dure gemeente om te wonen (304)
5. Het Rond, centrum, ongezellig, leegloop (292)
6. Beleid, met name rond woningbouw (208)
7. Criminaliteit en overlast (hang)jongeren (184)
8. Druk, met name verkeersdruk (122)
9. OV, met name busverbindingen (122)
10. Steeds minder groen (120)

2.5. Bouwopgave gemeente Houten

Er is gevraagd naar wat men belangrijk vindt om zich prettig te voelen in de gemeente Houten. Daarnaast is gevraagd naar wat er zeker behouden moet blijven in Houten en wat er zou mogen veranderen of worden toegevoegd.

2.5.1. Belangrijk voor een prettig gevoel

Vaak wordt de manier van bouwen en de stedenbouwkundige planning genoemd als een belangrijk aspect waarom men zich prettig voelt in de gemeente Houten, vooral de afwezigheid van hoogbouw. Daarnaast worden ook de ruime opzet en de afwisselende architectuur genoemd.

Respondenten noemen ook het gevoel van veiligheid, waarbij uit de schaarse toelichting blijkt dat dit betrekking kan hebben op een veilig gevoel in de wijk, verkeersveiligheid en mogelijkheden voor kinderen om veilig buiten te spelen.

Groen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom en, in kleine mate, ook duurzaamheid wordt genoemd als belangrijk aspect voor een prettig gevoel.

Voorzieningen als winkels, bibliotheek, sociale voorzieningen en OV zijn ook kenmerken waardoor men zich prettig voelt in de gemeente Houten. Evenals het dorpse karakter, de fietsvriendelijkheid van de gemeente Houten en het rustige wonen.

Hieronder staan de meest genoemde kenmerken in volgorde van aantallen keren dat ze zijn genoemd:

1. Bouwvormen en stedenbouwkundige planning
2. Veilig voelen
3. Groen, ook buitengebied
4. Voorzieningen
5. Dorps
6. Fietsvriendelijk
7. Rustig

2.5.2. Wat moet zeker behouden blijven?

Enigszins voorspelbaar zijn de kenmerken die als belangrijke aspecten worden genoemd waarom men zich prettig voelt in de gemeente Houten, ook veelal de kenmerken waarvan men vindt dat ze behouden moeten blijven.

Hieronder staan de meest genoemde kenmerken in volgorde van aantallen keren dat ze zijn genoemd:

1. Groen
2. Fietsvriendelijkheid
3. Dorps
4. Bouwvormen en stedenbouwkundige planning
5. Oude dorp
6. OV

2.5.3. Wat mag veranderen of worden toegevoegd?

Volgens veel respondenten mag er wel wat veranderen aan de woningbouw. Men ervaart een tekort aan (betaalbare) woningen, waarbij vooral woningen voor starters en voor ouderen worden genoemd. Zoals al eerder genoemd (§2.4.2), zijn sommigen bereid om hun wens voor alleen laagbouw tot op zekere hoogte te laten varen.

Het Rond wordt regelmatig genoemd, al dan niet in combinatie met wensen rond het winkelaanbod, horeca en uitgaansgelegenheden. Ook vindt een aantal respondenten dat er te weinig te doen is voor jongeren.

Hoewel de meeste respondenten Houten al als groen kenmerken, mag dat wat betreft een aantal respondenten altijd nog meer. Dat geldt ook voor de fietspaden en de fietsenstallingen.

Veel respondenten zien een achteruitgang in het OV. Zo wordt genoemd dat minder treinen dan voorheen de stations van Houten aandoen. Daarnaast worden vooral busverbindingen gemist. Dit geldt voor vervoer van en naar de drie kleine kernen, maar ook tussen de verschillende wijken van Houten onderling.

Wat volgens een aantal respondenten ook mag veranderen is overlast van verkeer en de nabije snelwegen en het aantal parkeergelegenheden.

Hieronder staan de meest genoemde kenmerken in volgorde van aantallen keren dat ze zijn genoemd:

1. Woningbouw: betaalbaar, starters, ouderen, evt. hoogbouw
2. Winkelaanbod
3. Uitgaan en horeca
4. Het Rond
5. Groen
6. Weinig te doen, met name voor jongeren
7. OV, bus
8. Fietspaden en fietsenstallingen
9. Verkeersoverlast en overlast van snelweg, parkeren

2.6. Overig

De antwoorden op de slotvraag *Wilt u verder nog iets kwijt over het wonen en leven in de gemeente Houten?* komen veelal overeen met opmerkingen die al eerder zijn genoemd. Veel respondenten vinden Houten een fijne gemeente om in te wonen. De ligging, fietsvoorzieningen, infrastructuur, laagbouw, het groen en het dorpse karakter van Houten worden nogmaals benoemd. Ook doet een aantal respondenten een oproep om het dorpse karakter van Houten vooral te behouden.

Ook de kritische geluiden komen bij deze vraag terug. Meerdere respondenten geven aan nu nog wel prettig te wonen in Houten, maar zien het wel achteruitgaan. Het afnemende winkelaanbod, het gebrek aan betaalbare (sociale huur) woningen, weinig te doen voor jongeren en de toenemende overlast van jongeren maakt het voor meerdere inwoners minder prettig wonen in Houten.

Diverse respondenten benoemen dat zij waarderen dat de gemeente naar hun mening vraagt. Zij krijgen het gevoel dat er met dit onderzoek echt geluisterd wordt naar hun mening. Zoals één inwoner verwoordt: 'Ga door op de weg die u nu bent ingeslagen met het echt luisteren naar de bewoners!!'.

2.7. Tot slot

De gemeente Houten heeft ervoor gekozen om in de vragenlijst met name te vragen naar korte antwoorden / steekwoorden. Dit geeft een overzichtelijk beeld van wat de inwoners belangrijk vinden en wat zij typerend aan Houten vinden. Wel heeft het als, al eerder genoemd, nadeel dat antwoorden op meerdere manieren kunnen worden uitgelegd en verschillende aandachtsgebieden beslaan.

Het LSR raadt aan om over bepaalde thema's nader met bewoners in gesprek te gaan. Wat houdt een veilige gemeente in voor jou als inwoner? Wat zijn jouw wensen wat betreft woningbouw en het behoud van het groen? Wat kan de gemeente voor jongeren organiseren zodat zij meer te doen hebben en andere inwoners minder overlast ervaren? Daarnaast kunnen verbeter ideeën en tips van inwoners worden opgehaald.

3. Samenvatting

Samen met het LSR is de gemeente Houten op zoek gegaan naar wat haar inwoners zien als het DNA van Houten. Wat kenmerkt de gemeente Houten, wat zien inwoners als positieve kanten van de gemeente en wat kan er volgens hen verbeteren?

Een werkgroep van de gemeente Houten heeft een vragenlijst opgesteld met acht vragen. De inwoners van de gemeente Houten konden de vragen tussen 12 december en 31 december 2022 beantwoorden. Dit kon tijdens een persoonlijke straatinterview of zelfstandig via een digitale vragenlijst.

Aantal en kenmerken respondenten

2447 mensen hebben de vragenlijst (soms gedeeltelijk) ingevuld. 177 mensen (7%) zijn op straat geïnterviewd en 2270 mensen (93%) hebben zelf de digitale vragenlijst ingevuld. De helft van de respondenten is 55 jaar of ouder en driekwart van de respondenten woont samen, al dan niet met thuiswonende kinderen. Het aantal respondenten dat in Houten, de drie kleine kernen of in het buitengebied woont, komt overeen met de werkelijke verdeling van inwoners.

Resultaten

In maximaal drie steekwoorden / korte zinnen konden inwoners aangeven wat volgens hen kenmerkend is voor de gemeente Houten. Hieronder staat een Top 10 van kenmerken van Houten weergegeven met daarbij het aantal respondenten dat het kenmerk heeft genoemd.

1. Fietsvriendelijk (1732)
2. Groen: in wijken en buitengebied (1496)
3. Sfeer, dorps karakter (1486)
4. Bouwvormen en stedenbouwkundige planning (792)
5. (Te) rustig (426)
6. Voorzieningen: algemeen, winkels, sport, bibliotheek, OV (372)
7. Ligging, bereikbaarheid: centraal, dichtbij Utrecht (318)
8. Infrastructuur: Rondweg, alles dichtbij (266)
9. Kindvriendelijk (252)
10. Veilig (234)

De kenmerken van de verschillende kernen en buitengebieden zijn vergelijkbaar met de Top 10 waarbij opvalt dat respondenten uit de kernen Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal vooral het dorps karakter, het landelijke en het groen benoemen.

Over het algemeen zijn de respondenten positief over het wonen in Houten. Een deel van de respondenten benoemt dat het er fijn wonen is. Inwoners noemen als positieve kenmerken vooral voorzieningen (zoals winkels, verenigingen en OV), de ligging, fietsvriendelijkheid, de sfeer en het dorpse karakter. Deze kenmerken komen overeen met de punten die respondenten belangrijk vinden om prettig te kunnen wonen in de gemeente en wat vooral behouden moet blijven.

Meerdere respondenten benoemen dat Houten op sommige punten achteruit gaat. Het afnemende winkelaanbod (met name bij Het Rond), weinig te doen (vooral voor jongeren), duur en weinig woningaanbod en beleidszaken rondom de woningbouw zijn kenmerken die volgens respondenten dan ook mogen veranderen.

Het LSR raadt aan om over bepaalde thema's nader met bewoners in gesprek te gaan. Daarbij kunnen verbeter ideeën en tips van inwoners worden opgehaald.

Bijlage: Vragenlijst Houtens DNA

Algemeen

Wij willen graag van u weten wat u van wonen in Houten vindt.

1. **Wat is voor u typisch Houtens als u denkt aan de gemeente Houten (dus Houten, Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal samen)? Welke woorden komen er het eerst in u op?**
(maximaal 3 antwoorden of woorden)

a.

b.

c.

Ruimte voor eventuele toelichting

- 2. Welke woorden komen in u op als u denkt aan:**
(maximaal 3 antwoorden of woorden per onderdeel)

Houten *binnen* de Rondweg

a.

b.

c.

Houten *buiten* de Rondweg

a.

b.

c.

't Goy

a.

b.

c.

Schalkwijk

a.

b.

c.

Tull en 't Waal

a.

b.

c.

Ruimte voor eventuele toelichting

- 3. Stel: een kennis of familielid van u denkt erover om hier te komen wonen. Op welke positieve kanten van het wonen en leven in de gemeente Houten zou u die persoon dan wijzen?**
(maximaal 3 antwoorden of woorden)

a.

b.

c.

Ruimte voor eventuele toelichting

- 4. Stel: een kennis of familielid van u denkt erover om hier te komen wonen. Op welke negatieve kanten van het wonen en leven in de gemeente Houten zou u die persoon dan wijzen?**
(maximaal 3 antwoorden of woorden)

a.

b.

c.

Ruimte voor eventuele toelichting

Bouwopgave Houten

Houten heeft een groot tekort aan woningen. Daarom gaan we de komende jaren veel bouwen. En tegelijkertijd zorgen dat de voorzieningen passend zijn én blijven.

5. Wat is voor u belangrijk om u prettig te voelen in de gemeente Houten? (maximaal 3 antwoorden of woorden)

a.

b.

c.

Ruimte voor eventuele toelichting

6. Wat zou wat u betreft zeker behouden moeten blijven in Houten?
(maximaal 3 antwoorden of woorden)

a.

b.

c.

Ruimte voor eventuele toelichting

7. Wat zou wat u betreft mogen veranderen of worden toegevoegd?
(maximaal 3 antwoorden of woorden)

a.

b.

c.

Ruimte voor eventuele toelichting

8. Wilt u verder nog iets kwijt over het wonen en leven in de gemeente Houten?

Achtergrondgegevens

Tot slot nog drie afsluitende vragen.

9. Wilt u aangeven wat uw leeftijd is?

- ☐ 12 – 18
- ☐ 19 – 25
- ☐ 26 – 40
- ☐ 41 – 55
- ☐ 56 – 70
- ☐ 70+
- ☐ Geen antwoord

10. Wat is de samenstelling van uw huishouden?

- ☐ Alleenstaand/alleenwonend
- ☐ Alleenstaand (zonder partner) met kinderen
- ☐ Ik ben gehuwd/woon samen zonder thuiswonende kinderen
- ☐ Ik ben gehuwd/woon samen met thuiswonende kinderen
- ☐ Ik woon bij mijn ouders/verzorgers
- ☐ Anders

11. In welk deel van de gemeente Houten woont u zelf?

- ☐ Houten
- ☐ Schalkwijk
- ☐ 't Goy
- ☐ Tull en 't Waal
- ☐ Anders

Dank u voor uw tijd en medewerking aan dit vraaggesprek / deze enquête